

METSÄALAN

TULEVAISUUSFOORUMI

Metsänhoidon tulevaisuus – viisi väitettä

Yhteenvetoa skenaarioista
Toimenpide-ehdotuksia

Taneli Kolström

Viisi teemaa

Luonnonläheinen metsänhoito vai viljelymetsätalous

Metsänhoito ja metsäpolitiikka

Metsänhoidon osaamisen taso

Metsänhoidon kustannustehokkuus

Metsänhoidon tukijärjestelmä

Luonnonläheinen metsänhoito vai viljelymetsätalous?

Maailman teollinen puunkäyttö siirtyy yhä enenevässä määrin viljelymetsiin (Sedjo 2001). Tutuksi mainosvaltiksi kevään puutarhakalustemainoksista on jo tullut se, että tuote on valmistettu viljelymetsästä eikä luonnonmetsästä lähtöisin olevasta raaka-aineesta.

EU:n vesipuitedirektiivissä metsien rooli on vesivarojen ylläpito ja suojele.

Eri skenaarioissa maisema ja ympäristöarvot nousivat voimakkaasti esille. Suomessa osa metsänomistajista ja suuri yleisö vieraantuu metsätaloudesta, jonka seurauksena metsäsektorin rooli kansantalouden osana hämärtyy.

Viljelymetsien (plantation forests) määrä FAO:n tilastojen mukaan.

Maa	Viljelymetsiä (Forest plantations), ha
Suomi	0
Ruotsi	569 000
Venäjä	17 340 000

Lähde: FAO, State of world's forests, 2003.

Väittäjä 1

Väitän, että suomalainen luonnonläheinen metsänhoito voidaan mieltää tulevaisuudessa niin luonnonläheiseksi, että Suomen metsät tulevat muodostamaan Euroopan luonnonmetsäreservaatin.

Valitse vaihtoehtoista mielestäsi sopivin:

Väite on varteenotettava.

Luonnonläheisen metsänhoidon rinnalle on nostettava avoimesti viljelymetsätalous.

Väite on mahdoton ajatus.

En osaa sanoa.

Miten metsiä hoidetaan tulevaisuudessa?

Metsänhoidon sisällön ennakoidaan muuttuvan voimakkaasti jo lähitulevaisuudessa (vrt. Puttosen esitys). Esimerkiksi nykyisin käytössä olevat metsänhoito-ohjeet eivät huomioi metsänomistajien erilaisia tavoitteita metsänomistukselleen.

Tulevaisuuden metsänhoitoa ennakoidaan leimaavan eriytyminen metsänomistajaryhmittäin, rinnan toimivat niin puun tehotuottajat, peitteisen metsätalouden vaalijat, viljelymetsätalouden kannattajat kuin luonnonläheisen metsänhoidon tukijat.

Tulevaisuuden metsänhoito on mm.

- täsmäkasvatusohjelmia eri puupohjaisille raaka-aineille ja
- vaihtoehtoisia toimenpideketjuja.

Väittämä 2

Metsäpolitiikan yhtenä keskeisenä tavoitteena on puuntuotannon turvaaminen.

Mikä seuraavista keinoista on mielestäsi tehokkain tapa toteuttaa tämä metsäpolitiikan tavoite?

Valitse vaihtoehtoista mielestäsi sopivin:

Monipuoliset ja laadukkaat metsänhoitosuosituksset.

Osaava metsätalouden neuvontaorganisaatio.

Neuvonta on osa metsäpalvelua.

Neuvonnan sijasta laatutakuu käyttöön.

Normeista vapaa metsätalous.

Joku muu.

En osaa sanoa.

Metsänhoidon osaamisen taso

MMT Timo Saksan vetämän *Metsänuudistamisen laadun hallinta* hankkeen tulokset kertovat uudistamistuloksen vaihtelevan erittäin paljon eri metsänhoitoyhdistyste välillä (esim. kuusen istutuksessa hyvien taimikoiden osuus vaihteli 24 % ja 93 % välillä). Tulos vaihteli enemmän organisaatorajojen kuin luonnonolojen mukaan.

Teollisuuden metsissä (UPM) metsänuudistamisen systemaattinen ja kattava seuranta on osoittautunut onnistuneeksi menetelmäksi toiminnan laadun kehittämisessä.

Nykyiset sertifiointijärjestelmät ovat vasta ensi askelia metsien hoidon laatujärjestelmissä.

Eri skenaarioissa tehokas tiedon hankinta, hallinta ja hyödyntäminen on kehittyvän toimialan perusedellytys tulevaisuudessa (jatkuva oppiminen).

Väittämä 3

Väitän, että suuri vaihtelu metsänuudistamisen tuloksessa yksityismetsätaloudessa on seurausta puutteellisesta metsänhoidon osaamisesta.

Valitse vaihtoehtoista mielestäsi sopivin:

Organisaatiot eivät ole huolehtineet henkilöstönsä osaamisen kehittämisestä.

Uusinta tutkimustietoa ei ole onnistuttu viemään metsätalouden käytännön toimintaan.

Metsänuudistamisen tavoitetta ei ole sisäistetty.

Systemaattinen laatutyö puuttuu - kentällä ei tiedetä missä mennään.

Väite on väärä.

En osaa sanoa.

Metsänhoidon kustannustehokkuus

Viimeisen 20 vuoden aikana puunkorjuussa on tuottavuus voimakkaasti noussut.

Puuntuotannossa vastaavaa kehitystä ei ole tapahtunut, pikemmin metsänhoidon kustannukset ovat nousseet yleisen kustannustason mukana.

Skenaarioiden mukaan tulevaisuudessa metsänhoidon kustannustehokkuutta voidaan lisätä esim. koneellistamisella, töiden rationalisoinnilla, yrittäjyydellä ja työmenetelmien kehittämällä. Myös yksityismetsätalouden tuotannollisen toiminnan ennakoitaan yhtiötettävän ja kilpailutettavan yrittäjillä.

Nykyisellä kantohintojen kehityksellä puuntuotannon kustannustehokkuuden nostaminen on keskeinen metsätalouden kannattavuuteen vaikuttava tekijä tulevaisuudessa.

Väittämä 4

Valitse seuraavista väittämistä se, joka seuraavan 10 vuoden aikana mielestäsi eniten lisää puuntuotannon kustannustehokkuutta erityisesti yksityismetsätaloudessa.

Valitse vaihtoehtoista mielestäsi sopivin:

Metsänhoitotöiden (erityisesti uudistaminen ja taimikonhoito/perkaus) koneellistaminen

Jatkuvapäivitteinen metsäsuunnittelu mahdollistaa järkevän töiden rationalisoinnin.

Metsäpalveluyritykset hoitavat tuotannollisen toiminnan.

Metsänomistajien lisääntyvä omatoimisuus.

Organisaatiokulujen leikkaaminen.

Joku muu.

En osaa sanoa.

Metsähoidon tukien kohdentaminen

Skenaariotyössä metsähoidon ja metsätalouden nykyisen tukijärjestelmän toimivuus kyseenalaistettiin voimakkaasti.

Ongelmakohtina nousi esille mm.

- tukien kohdentuminen huonosti puuntuotannon kannalta,
- kalliit ja osin päällekkäiset organisaatorakenteet sekä
- julkisten organisaatioiden tuotannollinen toiminta.

Esimerkiksi riittävän ajoissa tehdyllä taimikon perkauksella ja/tai taimikonhoidolla on merkittävä puuntuotannollinen (määrällinen ja laadullinen) vaikutus. Samalla saavutetaan huomattavia kustannussäästöjä myös itse työn suorittamisessa.

Vaihtoehtona on esitetty metsätalouden tukien muuttamista pääsääntöisesti verotuiksi, jolloin organisaatiokulujen osuus vähenisi ja tuki kohdistuisi paremmin suoraan metsänomistajille.

Yleisesti julkisen tuen metsätalouteen ennakoitiin vähenevän voimakkaasti ml. tutkimus ja koulutus.

Väittäjä 5

Valitse seuraavista vaihtoehtoista se, miten järjestettynä metsätalouden tuet parhaiten turvaavat puuhuollon tulevaisuudessa.

Valitse vaihtoehtoista mielestäsi sopivin:

Tuet ovat verotukia.

Tuetaan aikaansaannoksia eikä tekemistä.

Tuet on kohdennettava erityisesti taimikon alkukehityksen (perkaus/ taimikonhoito) turvaamiseen.

Nykyinen tukijärjestelmä turvaa parhaiten puuhuollon myös tulevaisuudessa.

Julkinen tuki vähenee voimakkaasti eikä tulevaisuudessa tukijärjestelmällä ole vaikutusta puuhuoltoon.

Metsänomistajat vaihtavat tuet toimintavapauteen.

Joku muu.

En osaa sanoa.